

ERŐS VÁR

AMERIKAI MAGYAR EVANGÉLIKUSOK LAPJA

74. ÉVFOLYAM

2004 AUGUSZTUS

No. 4 (3-7), Vol. 74, August 2004, USPS 178-360

4. SZÁM

AZ ÉLET JÉZUS KRISZTUSBAN VAN!

Olvasd: János 5:11-13.

A néprajztudósók szerint valamennyi nép emlékezetében kitörölhetetlenül él annak a tudata, hogy valamikor régen, az idők felmérhetetlen messzeségében boldog és csodálatos korszaka volt az emberiségnek, amikor teljes harmóniában, könnyek és verejték nélkül élhetett az ember. Fel-tűnő hasonlatosság mutatkozik ennek a paradicsomi állapotnak a leírásában a regék, mondák képanyagában. A hasonlatosság alapján arra gondoltak, hogy kölesönhatásról van szó. Egyik néptől a másik vette át a gondolatot s formálta tovább a maga elképzelései szerint.

Az újabb kutatások azonban kimutatták, hogy nem átvett és továbbadott anyagról van szó, hanem az emberi tudatnak olyan ősemlékezetéről, amely emberségünk legmélyebb rétegeiben őrzi az élet teljességének az emlékét. Eszerint tehát az élet teljessége a múltban van. Vissza kellene térni a kezdethez, hogy boldogok lehessünk. Nemcsak a történelem végtelen távlatáiban, de az egyéni élet szűk keretein belül is sokszor így gondolkozik az ember. A boldog élet a múltban van, amikor fiatal voltam, amikor nem éreztem a múlt évek terhét, amikor még volt erőm és lelkesedésem céloknak nekifeszülni és kudarcokat emelt fővel elviselni.

Ennek a múltbanéző és múltat sirató magatartásnak a kifejezése a latin mondás: "Regressus ad originem" térjünk vissza a kezdethez, mert ott van a teljes élet.

Az emberi léleknek van éppen ellentétes irányú mozgása is, amit másik latin mondás fejez ki: "Progressus ad futurum", azaz a jövő felé forduljunk, mert ott valósul majd meg az, amire vágyakozunk. Nemcsak a vallások világában, de az ideológiák, politikai programok területén is jelentkezik ez a gondolat. Szenvedjünk, túrjunk, harcoljunk a holnapért, az élet teljessége a jövőben van.

Mi magunk is sokszor úgy hajszoljuk a napokat, hogy a holnaptól várjuk a boldog

ságot. Majd ha kijárom az iskolát, majd ha önálló leszek, majd ha családot alapítok, majd ha gyermekeimnek kenyeret adok a kezükbe, majd ha eljön a nyugdíjas évek nyugalma ... Forduljunk a jövő felé, mert ott van a boldogság, az igazi élet.

Az emberi léleknek ebben a különös ingamozgásában, ahogyan hol a múlt messzeségében véli megtalálni a paradicsomi boldogságot, hol pedig a jövő kikutathatatlanságában, figyeljünk arra, amit János apostol eebben az igében "martíriának", bizonyágtételnek nevez. Itt tehát tanuvalomásról van szó, amelynek hitelességét a bizonyágtévőnek életével vagy ha kell, akár halálával kell megpecsételnie. Ebben a bizonyágtételben nem emberi okoskodás szólal meg. Nem a múltba vagy a jövőbe kivetített vágyak öltének benne testet. Olyan tanúk vallomása ez, akik egymást is ellenőrizve tanúskodnak arról, amit láttak, hallottak, és amit kezükkel is megfogtak. Ennek a bizonyágtételnek pedig az a tartalma, hogy az igazi élet Istennek mai ajándéka Jézus Krisztusban. Engedjük most közel szívünkhöz ennek a vallomásnak minden részletét.

Az élet Istennek mai ajándéka. Nem a múltban kell keresni és nem a jövőtől kell várni. Isten az igazi étellel, a minőségi, örök étellel a jelenben ajándékoz meg. Isten most részesít az élet ajándékában. "Mi tudjuk, hogy átmentünk a halálból az életre" — hangzik másutt is a bizonyágtétel. A halál nem előttünk, hanem mögöttünk van már, mert az örök élet boldog megajándékozottai vagyunk. A bibliai bizonyágtételben a jelen ennyire előtérben van. Sajnos a későbbi és a mai keresztyén gondolkodásban a jelen elveszítette ezt a kiemelt jelentőségét. Mintha úgy gondolnánk, hogy a jelen a gonosz hatalmi szférájához tartoznék, amelyben az ember a pillanat bűnös vágyainak kiszolgálója. Pedig a jelen az Istené, mert Isten jelen van az életünkben. A hitnek egyik legnagyobb élménye Isten jelenlétének a megtapasztalá-

sa, az az öröm, hogy a jelenlevő Isten már most részesít ajándékaiban.

S ezzel már el is érkeztünk a bizonyágtétel második fontos üzenetéhez: Az örök élet, a minőségi, igazi élet Isten ajándéka. Nincs tehát a mi birtokunkban, nem tudjuk megszerezni, nem tudjuk előállítani. A legmodernebb teóriák és legmodernebb technológiák sem képesek az emberi-szintű léttel megajándékozni. Az élet Istené. A biológiai lét mutatóit lehet feljebb és még feljebb srófolni, de az igazi élet Istennél van.

Isten az igazi életet Jézus Krisztusban ajándékozta a világnak. János levelének elején ezt írta: "Az élet megjelent!", s arra a Jézusra gondolt, Aki megszületett, meghalt, és feltámadott, Aki ezt mondta, "En vagyok az élet". Értsük jól: Az élet Krisztusban kapott ajándék, Krisztussal együtt a miénk. Jézus megtagadása az igazi élettagadás. Aki pedig az életet szereti, Jézust szeresse. Kontárok között egyedül Ő az élet Mestere. Az élet Jézusnál van. Nem ott, ahol dúskálnak a földi javakban, nem ott, ahol hatalom van, ahol a siker fényei villognak, nem ott, ahol öncélúan programozzák a holnapot. Az élet nincs sehol másutt, egyedül Jézusnál.

Éppen ezért nem elérhetetlen, megvalósíthatatlan vágyalom, hanem mindenki számára egyenlően elérhető. Nem kell megfizetni, megdolgozni érte, ajándékként ölnünkbe hull. Ne vessük meg ezt az ajándékot. Ne utasítsuk vissza gőgös önteltséggel. Fogadjuk el. Higyjük a hihetlent! Isten örök étellel ajándékozott meg s ez a nagyszerű élet már most a miénk!

Az életet keresve nem a kezdethez kell visszatérni. A "regressio" éppen úgy nem vezet célhoz, mint a "progressio", a jövő ábrándos hajszolása; "conversio"-ra, megtérésre van szükségünk, mert az élet Jézusnál van. A tanúságtétel ma is erről szól: Tudjátok meg, ismerjétek fel, fogadjátok el bizalommal, Isten örök életet adott nekünk, s ez az élet Jézus Krisztusban van.

Madocsei Miklós – "Csillagfény"

BALASSI BÁLINT : 1554–1594

A magyar reneszánsz legnagyobb költője nemcsak a magyar szerelmi líra, az udvari színjáték, hanem az istenkereső költészet megteremtője is. A Felvidék egyik legtekintélyesebb családjából származott, tagjai kiemelkedő szerepet játszottak a török elleni végvári harcokban. Édesapja, a zólyomi várkapitány és főispán Balassi János és édesanyja, Sulyok Annak evangélikus hitben neveltették gyermekeiket. Bornemisza Péter udvari prédikátorként, a költő nevelőjeként a zólyomi várban kezdte lelkész pályáját.

Balassi Nürnbergben diákoskodott, talán megfordult egy német egyetemen és Pádovában is. Beszélt horvátul, latinul, lengyelül, németül, olaszul, oláhul, tótul, és törökül. 1569-ben a családnak Lengyelországba kellett menekülnie, mivel Balassi Jánost

összeesküvés vádjával letartóztatták. Bornemisza biztatása nyomán, szülei vigasztalására ekkor fordította le az elzászi evangélikus lelkész, Bock Michael elmékedéseit. Miután édesapja kegyelmet nyert, a 18 éves Balassi már részt vehetett Rudolf koronázásán, ahol juhásztáncával elkápráztatta az udvart. 1579–82 között egrí hadnagyként szolgált.

Ha életútját, sokszor szokatlan életvitelét, periratait nézzük, megzabolázhatatlan személyiség tűnik szemünk elé. Költészete azonban egészen mást árul el. Egyforma hévvel szolgálta Venust, Marsot, és Pallast. Ungnád Kristófné (Anna) iránti szerelmét az unokatestvérével, Dobó Katicával kötött házassága követte 1584-ben. A hozománynak tekintett sárospataki vár elfoglalása miatt perbe fogták. Az 1586-

ban katolikus hitre áttért költő perét végül megszüntették, házasságát érvénytelenítették.

A tizenöt éves háború során részt vett családi birtokainak, Divénynek, Kékkőnek visszafoglalásában. 1594-ben az esztergomi vár ostromára az egész életútját jelképező zászlóval érkezett, melynek egyik oldalán a hárfával térdeplő, felemelt kezével író Dávid király, a másikon pedig, egyes feltételezések szerint, a költő jelmondatával ékeskedő Balassi-címer volt: "Életünket, amellyel a sorsnak tartozunk, fordítsuk a haza üdvére!" Az ostromban halálos sebet kapott. Halála után hamarosan, főleg a költőtárs és tanítvány Rimay Jánosnak hála, megkezdődött Balassi alakjának és költészetének kultusza, életművének gondozása.

Balassit századokig csak mint az istenes énekek, a vitézi élet erényeit dicsőítő versek szerzőjét ismerték. 1874-ben, a Balassi-kultusz 17. század óta ápoló Radvánszkyak radványi könyvtárában fedezték fel az ún. Balassa-kódexet, amely a költő szerelmes verseit is tartalmazta. A magyar költészetben elsőként írt az udvari szerelem eszmerendszerébe tartozó verseket és reneszánsz udvari színjátékot. A 100 versből álló kódex bonyolult kompozíciójában fontos szerephez jut a 3-as és a 33-as szám: Isten, illetve a krisztusi korú költő jelképei.

Mint az szomjú szarvas, kit vadász rettentett, / Hegyeken-völgyeken széjjel mind kergetett, / Rí, léh, s alig vehet lélegzetet, / Keres kúfjeeket, / Úgy keres, Úristen, lelkem most tégedet, / Szerde mind kiáltván a te szent nevedet, / Szabadulására, hogy ontsd kegyelmedet, / Mint forrásfejedet.

Evangélikus Naptár

KÁRPÁTALJAITAPASZTALATOK

A napokban jártam Kárpátalján, a Szovjetunió összeomlása után sokadszorra. A manipulált oktatásnak köszönhetően sokan ma sem tudnak semmit erről a magyarok lakta területről. Nem tudják hogy létezik Beregszász, Munkács, Ungvár, a magyar történelem és egyháztörténelem fontos helyei.

Egy falusi iskolában láttam olyan falitáblát, melyre gyöngybetűkkel az volt nyomtatva magyarul, hogy hazánk fővárosa Moszkva. Rá egy évre ugyanabban a tanteremben már a felirat ez volt: Hazánk fővárosa Kijev. Most mesélte el egy negyven körüli munkácsi férfi, hogy Magyarországról semmit sem tanultak.

Első utam még az utolsó szovjet évben volt. Záhonytól keltünk át a határon. Több kilométeres sorok voltak, hét stációnál kellett megállni, éjszaka volt, zuhogott az eső. Másnap egy Lenin kép alatt tartottunk előadásokat keresztyén ifjúsági vezetőképzt keretében a beregszászi kiürült tanács épületében, mivel az egyházaknak nem volt megfelelő helyiségük ilyen célra. Prédikáltam tömött templomokban, melyeket több évtized után nyitottak meg. Egy faluban, mielőtt a kolhoz vezetői átadták a templom kulcsait a gyülekezetnek, még összetörték a berendezést és gúlába hordták. Láttam kézzel írt Bibliát, énekeskönyvet. Akkoriban több helyen az erdőben tartottak ifjúsági összejöveteleket, melyeken több száz fiatal is részt vett. A kommunista időben tizennyolc év alatt senki nem mehetett gyülekezetbe. Gulácsi Lajos, most nyolcvan éves munkácsi lelkész azért töltött hét évet a gulágon, mert titokban megkonfirmált fiatalokat. Nincs család, ahonnan ne vittek volna el férfiakat a háború után. Sokan nem jöttek vissza.

Három evangélikus gyülekezet volt korábban Kárpátalján, egyiket sem sikerült újra indítani, így az evangélikusok becsatlakoztak más gyülekezetekbe. Kilencven református magyar gyülekezetben a rendszerváltáskor húsz lelkész szolgált, akiknek még személyi igazolványuk sem lehetett. Ma már hetvenöt lelkészük van és az egyház minden nehézség ellenére gyarapszik, erősödik. Templomok, gyülekezeti házak épültek az utóbbi években. Olyan tiszta tekintetű, szelíd magyarral sehol sem találkozom, mint itt.

Most a beregszászi magyar református cigánygyülekezetben szolgáltam. A táborban négyezren lagnak. Van egy testvértáboruk Moszkva mellett. Elképzelhetetlen nyomorban él az emberek többsége. Az utóbbi években több keresztyén cigányközösség is alakult, épültek templomok, tantermek, fürdőházak számukra. Ha megtérnek, hitre jutnak, megváltozik az életük, abbahagyják az italozást, cigarettázást, keresik a munkát, rendezik környezetüket. Találkoztam olyan hittestvérekkel, akik korábban a maffia tagjai voltak. Isten kihozta őket onnan is. Most ők hirdetik az igét és segítik a bajbajutottakat. Láttam az élő Isten munkáját Kárpátalján. Imádkozzunk értük!

Aki tud, menjen, látogassa meg a kétszázézes magyar közösséget, álljon meg Husz várromja mellett, menjen fel a Vereckei-hágóra, vállaljon közösséget a sokat szenvedett gyülekezetekkel, és épüljön hitében, emberségében. Kevés ilyen hely van ugyanis Európában.

Szeverényi János, országos ev. missziói lelkész — Elhangzott a Kossuth Rádióban június 7-én.

¶ Elbocsátották, illetve elbocsátják azokat a vatikáni alkalmazottakat, akiknek rendezetlen vagy megromlott a házassági kapcsolata, vagy akiknek a házassági kapcsolatában a r.k. egyház tanításával ellenkező elemek fedezhetők fel.

¶ A brassói "fekete" ev. templom — az erdélyi szász evangélikusság székesegyháza —, a szász egyházi hírszolgálat szerint Románia legnagyobb temploma, benne van ugyancsak a legnagyobb orgona is. S rendkívüli gazdag a keleti szönyegekből álló gyűjteménye. Nemrégén Nussbacher Gernot írásában túristák számára 20-oldalas könyvecskét adtak ki bemutatva a templom számtalan érdekességét.

¶ A floridai Palm Beach városi tanácsának a tiltását szövetségi bíróság semmisítette meg. E döntés szerint decemberben nemcsak menora (9-ágú gyertyatartó), hanem jászoljelenet is kiállítható közterületeken.

JÉZUS KRISZTUS TANÚINAK SORÁBAN

Az első tanítványoktól kezdve sok, és köztük sok névtelen tanúja és vértanúja van a mi Urunknak Jézus Krisztusnak. Teljes névsort az élet könyvében találunk (Filippi 4:3; Jelenések 3:8, 21:27). A minnesotai Wilmar evangélikus templomában sem kerülhetett ki a falra minden tanú neve, mégis Isten ígéje arra bátorít, hogy emlékezzünk meg vezetőinkről, akik az ígét hirdették nekünk — tisztán és igazán —, akiknek élete tanulságos számunkra, és akiknek Isten iránti bizalmuk Jézus Krisztus által, követésre méltó (Zsidók 13:7). Ők a mártírok! Közéjük tartozik D. Ordass Lajos püspök.

A wilmári templomban a 78. név Ordass Lajos evangélikus püspöké, az Evangélikus Világszövetség egykori alelnökéé. Rá emlékezzünk halálának 26. (augusztus 14), lelkésszé szentelésének 80. (október 5) évfordulóján. 46 éve (október 5) történt, hogy Lilje Hans hannoveri püspök, a Világszövetség akkori elnöke és az Egyházak Világtanácsa Központi Bizottságának tagja, Budapesten méltatta Ordass Lajos tanúságtevő életét: "A te megállásod a nyugati világ számára a keresztyén megállás szimbólumává lett". Ennek komolyan vételét mutatja, hogy például az Egyesült Államokban Clevelandban, Akronban (OH), és Allentownban (PA) is emléket állítottak Ordass püspöknek helytállásáért.

A 26 évvel ezelőtti temetése azért volt szomorú, és a gyász fájdalma azért volt nagy, mert a szertartásra politikai nyomás nehezedett. Ordass Lajos ezt akarta kivédeni, amikor még életében rendelkezett, hogy temetése szerény körülmények között menjen végbe. Gyászejentést nem nyomattak, és az emberek egymásnak adták tovább a temetés időpontjáról szóló hírt. A támadó politika így is jelen volt. Éppen úgy, mint a kirakatper esetében, amikor Ordass Lajost ártatlanul fegyházbüntetésre ítélték, vagy szabadulása előtt, amikor az egyházi külbíróóság terrorizálásával akarták elérni a püspök hivatalvesztését.

A gyászszertartást leegyszerűsített liturgiával végezte a két illetékes gyülekezeti lelkész, Csengödy László és Ruttay Elemér. Az igehirdetés elmaradt. A gyászoló család, barátok, ismerősök, külföldről érkezett barátai és tisztelői, az egész gyászoló gyülekezet szomjazva várta volna Isten vigasztaló szavát. Az imádságba kapaszkodunk. A lelkészek-

nek megtiltották, hogy liturgikus öltözetben, lutherkabátban kísérjék utolsó földi útjára a mártír püspök földi maradványait, néhányan mégis megtették. Az akkori püspök-elnök civilben, saját árnyékaként komoran jelent meg — természetesen nem tudhattuk, hogy szívében mi játszódik le. Ordass Lajossal és emlékével egy életen át viaskodott.

Az elhunyt püspökről való közös, nyilvános megemlékezést még évek múltán is tiltották. 20 évvel ezelőtt, amikor az EVSZ nagygyűlését Budapesten (1984. július 20 és augusztus 5 között) rendezték, a Világszövetség néhány vezető képviselője jelenhetett meg csak a sírjánál, és a világgyűlés napi újságja a magyar szövegben meg sem említette a kegyelet megemlékezést. Még halott poraiban is meg akarták alázni.

Voltak, akik azt hitték, hogy örökre így marad, pedig a Szentírás sok helyen utal arra, hogy az istentelenséget és az embertelenséget nem engedi a Mindenható a végtelenségig zsarnokoskodni. 1995. október 5-én (azaz 3-án!) megtörtént egyházi rehabilitációja is. 2000. március 18-án Ordass Lajos neve (hiszszük, hogy az "Élet Könyve" után) bejegyzést nyert ünnepélyes keretek között a Magyarok Aranykönyvébe. Életéről, szolgálatáról, és helytállásáról könyvek jelentek meg, valamint számos tanulmány, több nyelven is. Néhány munkáját még az üldözések idején nyomtatták ki, névtelenül, külföldön. Azóta egyre több műve olvasható mindnyájunk épülésére.

Ordass Lajos püspök bizonyágtevő életét látva, megértjük, hogy Pál apostol, amikor a keresztyén életről, a Krisztust követő ember szenvedéséről, hűségéről, mindennapi küzdelmeiről és szolgálatáról beszél, miért használja a küzdelem, a versenyfutás, az ökölvívás képét, amelyek most a nyári olimpia idején különösen érzékletessé válnak (Filippi 2:16; Zsidók 12:1). Cél a győzelmi koszorú (ma az aranyérem), amit nem nyerhet el mindenki (1Korinthus 9:24). Krisztust követő életünk szempontjából a hervadhatatlan koszorúról illetve koronáról van szó, és változatlanul fontos marad a szabályszerű küzdelem (1Korinthus 9:25-27; 2Timótheus 2:4, 4:7-8; Zsidók 12:1). Ez a hit harca, az Istentől kapott fegyverzetben (Efezus 6:10-20.), Jézus Krisztus "jó vitézeként" (2Timótheus 2:3).

Olimpiai játékok előtt az olimpiai láng

bejárta a világot és a verseny kezdetén érkezett meg a helyszínre, hogy világosságot áraszson. Ordass Lajos püspök s mi mindnyájan keresztyének a Világosság hordozói vagyunk. A Világ Világosságáról, Jézus Krisztusról teszünk bizonyosságot szavainkkal, cselekedeteinkkel, egész életünkkel (Lukács 8:16-18).

80 évvel ezelőtt, pappá szentelésekor prédikációja Efezus 4:1-6. alapján hangzott el, a "Hivatásunkhoz méltó életről". Ezt bizonyította egész földi életével. Vajjon gondolt-e arra, hogy egykor, Pál apostolhoz hasonlóan, "fogoly lesz az Úrban"? Igehirdetéseinek kéziratán, az elejére odaírta hitvallásként mindvégig: "Jézus!" Ezért lett ő a "keresztyén megállás", a hűség helytállás szimbóluma.

Budapesten a Terror Háza Múzeumban, az egyházi mártírok termében, néhány tárgyi emlék utal D. Ordass Lajos püspök történelmi jelentőségére. Komor a kép, amíg Jézus Krisztus szava világosságot nem gyújt szívünkben, és ennek fényében meg nem láthatjuk a teljes valóságot, a teljes igazságot: "Légy hű mindhalálig, és én neked adom az élet koronáját." (Jelenések 2:10.)

Rózse István ev. lelkész (Biatorbágy)

SZEMÉLYI / CSALÁDI HÍREK

Köszöntjük Tessényi Kornél texas-the-woodlandi ny. ev. lelkészt 92. (július 17), Tomaschek László clevelandi AMEK tagot 90. (augusztus 4), s dr. Pósfay György genfi ny. ev. lelkészt 83. (június 18) születésnapja alkalmából. Életükre a kegyelmes és megtartó Isten gazdag áldását kívánjuk.

Köszöntjük Tomaschek László és felesége sz. Kiss Margit AMEK tagokat, házasságkötésük 55. (augusztus 4) évfordulóján. Isten szeretetében bővelkedő áldásokat kívánunk életükre.

Köszöntjük dr. Pósfay Klárát és férjét dr. Remy Barbet második gyermekük, Mátyás születése (Pittsburgh, június 26) alkalmából. Növekedjék e kisgyermek is Isten és emberek előtti kedvességben. A boldog nagyszülők (ez a harmadik unoka) dr. Pósfay György és felesége sz. Koppányi Emese Genfben.

Elhunyt (július 2) 95. életében lapunk egyik legrégebb olvasója, dr. Lebach Antal, clevelandi orvos, a Délvidéki Felszabadító Tanács volt elnöke. A gyással egyetemben vigasztalásul a feltámadásban való hitet is megosztjuk özvegyével, sz. Molnár Andreával.

EVHír

“MEGSZÓLÍTOTT ÉS ELHÍVOTT AZ ISTEN”

A *Fuchs Frigyes és Irén Alapítvány ösztöndíját tizennyolcadikként Petri Gábor, a budapesti Evangélikus Hittudományi Egyetem ötödéves hallgatója nyerte el az Amerikai Magyar Evangélikus Konferencia közvetítésében. Szeretettel köszöntjük és a Lutheran School of Theology at Chicago nevű intézetben végzendő egyéves bölcsészmagiszteri tanulmányaihoz és eredményességéhez Isten áldását kívánjuk. Petri Gábor ezt írja önmagáról:*

1974. november 30-án születtem Szolnokon. Újságíró családban nevelkedtem, édesapám is, édesanyám is a média valamelyik ágában dolgozott. Középiskolai tanulmányaimat a szegedi Deák Ferenc Gimnáziumban végeztem 1989 és 1993 között, majd a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola magyar-angol szakán szereztem tanári diplomát 1997-ben.

Tanári pályám indulását dr. Nánai Lászlónak köszönhetem, aki diplomám megszerzésének évében tanári állást ajánlott fel a Békéscsabai Evangélikus Gimnáziumban az intézmény igazgatójaként az 1997/1998-as tanévben. Ezt követően ismét Szegedre kerültem, még egy év tanítás következett a szegedi Arany János Általános iskolában 1998/1999-

ben. Ez az időszak azonban már a teológiára való felkészülés jegyében telt, ahol 1999-ben kezdtem meg másoddiplomás tanulmányaimat.

Szüleim és környezetük hatására értelmemnek már első nyilatkozásaitól kezdve megvoltam győződve róla, hogy ha nagy leszek, én is újságíró leszek. Édesapám felügyelete alatt már tizenöt éves koromban belekóstolhattam ebbe a szakmába, de a kezdeti lelkesedés múltával éreztem, hogy a média nyüzsgő és szenzációhajász légköre, a szív igazi kincseitől távol álló napi aktualitásainak értéktelensége nem az én világom.

Ateista családban nőttem fel. A hit, a magasabb világnézet, és a transzcendencia soha nem voltak a családi életet és a nevelést meghatározó vagy befolyásoló témák közöttünk. Bár apám alapvető metafizikai érzékkel rendelkező, mélyen az anyagi formák mögé látó költő volt, s verseiben sokszor foglalkozott az istenséggel kapcsolatos gondolatokkal, de ezek az alkotások azokból a mély szférákból származtak, ahol mindannyian a létezés abszolút teljességének, az örök isteni világrendnek vagyunk a részesei. Ösztönös törekvésem az emelkedettebb világszemléletre és az abszolút mértékű értelemadásra nem a család hagyományaiából származik, onnan csak az általános szellemi útkeresésre kaptam gaz-

dag indíttatást, melyet magamnak kellett továbbvezetnem s egyénivé formálnom. Ma már tudom, a születésemnél is ott volt ez a lappangó készlet metafizikai hajlamom kibontakoztatására, melyet valahonnan múltam ismeretlen, homályba vesző messzeségből hoztam magammal.

A főiskolai évek alatt kezdtek életre kelni és kibontakozni bennem azok a belső lelki és szellemi tartalmak, melyek addig csendben és jobbára tudattalanul szunnyadtak érzés- és gondolatvilágom mégis mindent meghatározó háttérében, lényem sorsépítő mélységeiben. Ott bukkantam rá arra a mindig is magamban hordott MAG-ra, mely igazából környezeti indíttatás nélkül csírázott ki húszéves korom tájékán. Nemcsak felismertem, hanem közvetlenül át is éltem azt az igazságot, hogy aki keres, az valóban talál, és aki zörget, annak biztosan megnyitják. Sorsom kezdte átalakítani egész világszemléletemet, gondolkodásmódomat, és alapjaiban változtatta meg létértelmezésemet. Olyan szellemi távlatokat megnyitó fogalmak tartalmaival ismerkedtem meg, mint spiritualitás, metafizika, magasztalás, magasabb világnézet, az értelemmel összehangolt és szenvedéssel küzdött hit biztonsága, a szív hatalma, a szeretet abszolút valósága és léteremtő ereje, Krisztus útjának hitelessége, a keresztthalál megváltó misztériumának mélyebb értelme és követésének végcélhoz vezető békeje.

Egy szóval belépett az életembe, megszólított és elhívott a Teremtő Isten. Ez a változás volt életemben a legnagyobb kegyelem, és a hazatérés kegyelmég mindvégig kereső és tanulól ember maradok. P.G.

Elbúcsuztunk Szabó Andrától, tizenhetedik ösztöndíjasunktól, aki megszerezte a bölcsészmagiszteri fokot, és Maricza Andreától, aki gyülekezeti gyakorlatban töltötte a 2003/2004-es évet Csikágóban. Isten jóságos szeretete vezérelje mindkettőjüket életútjukon!

Adományok nyugtázása

Köszönettel nyugtázzuk a 2004. május 24-e és július 24-e között vett adományokat.

•AZ “ERŐS VÁR”-RA

Minden előfizetés a címszalagon kiemelten jelzett év végén jár/járt le. Előfizetések vételét a címszalagon jelezzük; itt a felülfizetéseket, stb. soroljuk fel:

\$100: N.N. **\$8:** Molnár Istvánné (OH).

Szíves tájékoztatásul: Lapunkra az előfizetéseket — melyek mindig esedékesek — és a lapfenntartó adományokat Erős Vár névre és **P. O. Box 770828, Lakewood, OH 44107-0038** címre kérjük beküldeni. — Sz.

ÚJABB BOCSÁNAT

I. Bartholomeos konstantinápolyi (isz-tambuli) ortodox pátriárka ünnepélyes aktusban fogadta el a Vatikán — II. János Pál pápa — korábbi bocsánatkérését, amiért a IV. kereszteshadjárat seregei 800 évvel ezelőtt kifosztották szabadrablással és el is foglalták az akkori Bizánci Birodalom fővárosát, Konstantinápolyt. LSZ

JELBESZÉDES BIBLIA

A nyár folyamán videoszalagon és DVD lemezen is megjelent az Újszövetség amerikai jelbeszéd (Americian Sign Language) kiadása. Ezen 23 éven át egy 60 személyből álló szakcsoport munkálkodott. Azért készítették ezt a “fordítást”, mert az amerikai jelbeszéd a legtöbb némának itt az anyanyelve. A szakcsoport folytatja ószövetségi fordítómunkáját; elkészültek már tizenhárommal az Ószövetség 39 könyve közül. PD

SZENTSÉGI KAPCSOLAT

Jóllehet a kanadai Anglikán Egyház közgyűlése az azonosnemű párkapcsolatokat “szentségi kapcsolatoknak” nyilvánította, mégsem hagyta jóvá egyelőre, hogy ilyen kapcsolatok egyházi áldásban részesüljenek. Azonban nem határozta meg, hogy az egyes egyházmegyék saját hatáskörükben miként intézkedjenek egynemű párkapcsolatok vonatkozásában. A vancouveri egyházmegyében azonosnemű párok egyházi megáldása engedélyezett. PD

MEGÚJUL A TEMPLOM

Az 1945. február 12/13-i gyűjtő- és rombolóbombás légitámadásban megsemmisült, de már évek óta újjáépülő drezdai ev. Miasszonyunk-templomra elhelyezték a 29 tonnás kupolát és rajta a keresztet. Úgy hírlik, hogy az újjáépítés a templom elpusztulásának 60. évfordulójára lesz kész és akkor történik meg újrászentelése. Az akkori esztelen bombázásnak a város nagyobb részének az elpusztulásával egyes becslések szerint több mint 300,000 áldozata volt. PD

Övezzétek fel derekatokat
és lámpástok égjen

mert amely órában nem gondoltátok,
abban jön el az Ember Fia.

Lukács 12:35,40

ERŐS VÁR (USPS 178-560) is published bi-monthly (February, April, June, August, October, December) by the Hungarian Conference in the Evangelical Lutheran Church in America, 1467 Parkhaven Row, Lakewood, OH 44107-4505. Tel.: 216-221-3178. Fax: 216-227-9482. E-mail: AMEVKo@aol.com. Periodicals postage paid at Cleveland, OH. Editor: The Rev. Béla Bernhard. Annual subscription: \$6 in the USA, US\$8 from Canada, US\$15 from overseas by air mail. — Az ERŐS VÁR az Amerikai Magyar Evangélikus Konferencia lapja. Szerkesztő és kiadó: Bernhard Béla. Aláírt cikkekért írjuk felel. Előfizetés az Egyesült Államokban évi 6 US dollár, Kanadából 8 US dollár, tengerentúlról légitápostól évi 15 US dollár. — Kérjük olvasóinkat, hogy címváltozásokat haladéktalanul bejelenteni sziveskedjenek. — Nyomda/Printers: Adkins & Co. Inc. 14541 Madison Ave., Lakewood, OH 44107. — Minden levelezés, előfizetés, adomány a feladó pontos címe feltüntetésével a lap alatti címére küldendő:

Postmaster, send address changes to: Erős Vár, P. O. Box 770828, Lakewood, OH 44107-0038.

NYÁRI IRODALMI EST CLEVELANDBAN

“Mindenik embernek a lelkében dal van, és a saját lelkét hallja minden dalban. És akinek szép a lelkében az ének, az hallja a mások énekét is szépnek!” (Babits Mihály.)

Ennek szellemében június 25-én a nyugatclevelandi magyar evangélikus templomban nagy sikerrel irodalmi-zenés estet rendezett Nt. Tamásy Éva és Zoltán. Ez volt az első ilyen, s remélem nem az utolsó rendezvényünk, amelyen kereken százan, valláskülönbség nélkül, nagy örömmel és lelkesedéssel fogadták az egyórás nagyon nivós műsorunkat. Nt. Éva köszöntése és imája után Wass Albert: A bujdosó imája c. versét mondta el.

Utána drága magyar iskolásaink szerepeltek énekkel, versekkel. Büszkeségünk a magyar iskola, s ezen az esten való szereplésükért hálás köszönet! 3 évestől 8 évesig mint kis csicsergő madárkák dicsérték az Urat és mondták, énekelték szép magyar gyermekénekeinket, verseinket. Erika, Emese, Zsófi, Marci, és Viola. Utolsó énekük után — “Krisztus Jézus im feltámadt” — nagy tapsot kaptak.

Nt. Zoltán, Geiger Mária orgonakíséretével előadta Benedetto Marcello d-moll Adagio-ját. A templom visszhangjában a blockflöte és mestere előadása felemelő volt. Ezután Nt. Éva felolvasta Wass Albert: A költő és a macska c. novelláját.

A Magyarországról három évre itt tartózkodó dr. Vásárhelyiné Simon Juditot és helyből Barnóczky Saroltát üdvözlöttük, akik gitárkísérettel hét gyönyörű magyar régi éneket adtak elő, pl. Wass Albert: Hontalan vagyok (Judit és Sarolta zenésítette meg), “Zöld erdőben” (népdal), “Kell még egy szó” (Honfoglalás zenéje), “Amíg élünk, visszatérünk” (Sacra Corona zenéje). A hallgatók szinte dermedten figyelték éneküket. Mondanom sem kell milyen tapsot kaptak.

A Judit, Sarolta, Éva, Zoltán, és Béla kvintett előadásában csendült fel “Szívem csendben” (kánon), “Felséges Jézus” (kétszólamú korál), “Ő maradj velem” (korál, Weltler Jenő négyszólamú feldolgozása), majd Judit megtanította az egész gyülekezetet az “Itt az este” c. kánon éneklésére. Énekeltünk! Végül, a szívvel-lelkellet facsaró “Elindultam szép hazámból” kezdetű népdalt leírhatatlan lelkesedéssel énekeltük kifeléménen a templomból.

Az est befejezőjeként a gyülekezeti teremben Rózsahegyi Ida és asszonytestvéreink finom vacsorát szolgáltak fel, majd gyertyafény mellett tánc is volt.

Barátok, honfitársak, hazájuk után vágyó magyarok találkozója volt. A dalok, versek, és a zene hazarepítettek, “otthon” voltunk. Kicsi egyházunk minden tagja, lelkészházaspárunk, és a presbitérium hálásan köszöni a megjelentek szívből jövő örömet, lelkesedését, és a szereplők közreműködését.

Kedves Olvasók! Imában kérjétek Istent, hogy parányi magyar egyházunk továbbra is fennmaradjon és gyarapodjék. Mindenkire és mindenre szükségünk van. Ha túlléptem dicséretben, személyes érzésekben e cikket, elnézésekért kérem. Nektek, akik otthonotokban olvassátok e soroka, éreznetek kell: Magyarok voltunk, vagyunk, és leszünk míg élünk. Isten áldása és békessége legyen mindannyiunkkal.

Csépes Elza

ÖSSZEFOGÓ EGYHÁZAK

Összmagyar Egyházi Konferencia szervezésére alakult bizottság április 21-én, melynek elnökéül Láng Pétert, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Jog- és Államtudományi Karának oktatóját választották meg. A Konferencia a Magyar Állandó Értekezlet munkájában kíván részt venni, mint az összmagyar egyházakat képviselő hazai, határon túli, és nemzetközi világszervezet”.

A Konferencia augusztus 20-án kívánja megtartani alakuló ülését a Parlamentben. A tanácskozás témája “Az egyházak felelőssége a magyar nemzet sorsáért az Európai Unióhoz való csatlakozás után”.

A szervezet közleményében felkéri a magyar kormányzati, egyházi, és politikai tényezőket, továbbá a Határon túli Magyarok Hivatalát, hogy “adjanak meg minden szükséges erkölcsi, tárgyi, és anyagi támogatást” az Összmagyar Egyházi Konferencia sikeres és eredményes működéséhez. †

SZENT ISTVÁN ÜNNEPÉRE

Gyóni Géza: A Dicsőséges Jobbhoz

Dicsőséges Jobb, Szent István keze,
Rád néz a vészben Árpád nemzete.
Ki megmozdultál minden zivatarban,
Ma sem maradhatsz mozdulatlan.

Mikor ránk törtek, orvul, rettentően,
Utat mutattál minden útvesztőben.
Földünk és fajtánk zsarolói ellen
Ott voltál minden küzdelemben

A muhi pusztán és Mohács alatt,
Hogy e nemzetnek magja nem szakadt,
S szét nem szórták, mint pelyvát a szelek,
Dicsőséges Jobb, hála teneked.

Vezéreinknek annyi nemzedéken
Varázserődet szent örökségképen
Dicsőséges Jobb, ha át nem adod,
Hogy értünk volna meg tíz évszázadot?

Dicsőséges Jobb, amelyet alkottál
Nem hagyhatod, hogy rom legyen az oltár,
Mozdulj meg, Szent Jobb, im hozzád repítnek
Forró főhászt a nyomorgatott szívek.

Dicsőséges Jobb, magyarok vezére,
Szálljon erőd a vezérek kezébe,
S mit annyi balkéz balogul tartott,
Dicsőséges Jobb, te fogd meg a kardot.

Dicsőséges Jobb, ne engedd, ne engedd,
Hogy vak pártosság ép most gyöngítsen meg.
S amelynek hiján annyi sebünk égett,
Teremts közöttünk szent, erős egységet.

Hogy látva lásson a halálos ellen:
Nem áshat olyan sírt, melybe elföldeljen
Bús gyökeréig mártír-vértől ázott,
Anyatejen szítt ősi szabadságot.

Nem áshat olyan sírt, — ha még annyi vadja
Kezét és lábát tövig elszagattja.
S ha temető lesz már a világ végig,
Fejfáink is a szabadságot védik.

Dicsőséges Jobb, ó vezesd e népet,
Melyet romlásra annyiszor ítélték.
S ne hagyj, hogy amely annyi mártírt nemzett,
Idegen földön bujdossek e nemzet.

Idegen földön bujdosva, kesergve,
Borulunk mi is, szent király, kezedre
S esdeklünk: árán annyi drága vérnek,
Te szerezz békét Árpád nemzetének

Esdeklünk: Szent Jobb, te csoda-intésed
Szakítsa végét már a szenvedésnek.
És a megbékélt milliók felett
Süssön fel áldott ünneped!

Ránk borultán a vak sötétnek
Mi rabságunkban is te légy szövétnek.
S kik megbűnhödtük minden bűneinket,
Dicsőséges Jobb, vezess haza minket.

Az evangélikus Gyóni Géza ezt a versét a krasznojarszki hadifogságban, 1916-ban augusztus 20-ára írta, tábortól Istentiszteleten való felolvasásra. Gyóni Géza hadifogságban, 1917. június 25-én, 33. születésnapján halt meg.

Dr. Gyóni Ferenc: Gyóni Géza összes versei

KITELEPÍTETTÉK, ELKÖLTÖZTEK, ELFORDULTAK

Gondolatok egy szép szomorú könyvről

Rogate, azaz az imádság vasárnapján a budaörsi gyülekezet új templomában konfirmáció volt. Isten két éves "fej- és szívtagítójá" után tizenöt fiatal állt a zsúfolásig megtelt templom oltára előtt. A felemelő és tartalmas Istentiszteletet követően a tizenötök egyikének édesapja, a templom tervezője, Krähling János egy könyvet ajándékozott a lelkésznek és a felügyelőnek, az Evangélikus templomok a mai Magyarországon című kötetet, amely a Veszendő templomaink sorozatban jelent meg. A szokásos hétfő reggeli "csendes órákon" tudtam meg, hogy lelkészem a vasárnap estét és fél éjszakáját ugyanazzal töltötte, mint én: Krähling János könyvét olvasta. Első gondolataink is teljesen megegyeztek: nagyon szép és nagyon szívbeemarkoló, szomorú könyvet kaptunk.

A szerző a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Építészettörténeti és Műemléki Tanszékének docense. Munkatársaival és a tanszék munkájába bekapcsolódó egyetemi hallgatókkal az elmúlt évtizedben hatvanhat veszélyeztetett, rommá vált vagy időközben lebontott evangélikus templomot mért fel és elemzett tudós szemmel és alaposággal. Az olvasó szakkönyvet, építészettörténeti munkát, és művészi kiadványt vehet egyszerre a kezébe úgy, hogy közben az olvasmányos szöveg, a szép és áttekinthető rajzok, a színes fényképek, és a szívszorító statisztikákat tartalmazó táblázatok a múltba, a jelenbe, és a jövőbe vezetik gondolatait.

Miért vált az elmúlt ötven-hatvan évben veszélyeztetetté vagy rommá hatvanhat evangélikus templom Magyarországon? Az okok a cikk címében szereplő három tényben foglalhatók össze – amint megtudhatjuk Krähling Dániel esperesnek a könyvben olvasható, Gyülekezeteink fogásának okairól című tanulmányából.

A német nemzetiségűek háború utáni kitelepítése a könyvben található gyülekezetek többségét élet- és templomfenntartásra képtelenné tette. Volt olyan egyházközség, melynek 1941-ben 1214 tagja volt, nyolc évvel később pedig csupán 81. A számok és a fényképek mögött egyéni, családi, gyülekezeti, és nemzetiségi tragédiák álltak, amelyek mind a mai napig éreztetik hatásukat. Mindezek ellenére a kérdés nem kerülhető meg: A kitelepítettek és leszármazottaik új hazájukban, Németországban vagy máshol megőrizték-e hitüket, hűek maradtak-e egyházukhoz? A közelmúlt híradásai szerint a kényszerűen hazát cseréltek első generációja még így tett, ám a nyugati szabadság nyomában hőmpölygő elvilágiasodás az utódokat messze sodorta

Istentől s az egyháztól. Pedig a többségüknek nem kellett egy ateista, "átkos" rendszerben élnie negyven éven keresztül. A legújabb nyugateurópai egyházi statisztikák megdöbbenőek. Az ottani gyülekezetfogyást erősítik a ma már több helyen előforduló, a Biblia tanításától idegen teológiai irányzatok s a sokakat megbotránkozató egyházkormányzati intézkedések is.

A közelmúltban egy rajnavölgyi faluban jártam, melyet nem csak átutazóként ismertem meg. Lakói között nincs szegény és nincs multimilliomos, mindenki hasonló szinten jómódú. Evangélikus templomukra sokat áldoznak, az épület a község egyik "szépsége". Lelkészük komoly hívő hölgy, aki mindent elkövet azért, hogy a gyülekezet élő legyen. Ennek ellenére az ezerkétszáz fős egyházközségből nyolcan-tíznek járnak Istentiszteletre. "Mindenünk megvan" – gondolják, mondják. Csak éppen a nők fele depressziós, a gyerekek jó része idegileg gyenge, nem kevés férfit pedig szorongások gyötörnek...

A mezőgazdaság erőszakos átalakítása, a falusi zárt közösségek felbomlása, az iparosodás, és a városiasodás nagyon sok evangélikus testvérünket arra kényszerítette, hogy az országon belül lakóhelyet változtasson. Ők elköltöztek elődeik falujából, kiváltak gyülekezetükből. Maradt a templom és a fogyó maradék. Világjelenesség – mondjuk, és valóban így van. A falusi gyülekezetek zsugorodnak, helyenként eltűnnek. A templom pedig felkiáltójelként áll a dombon – mint oly sok más Isten háza Krähling János könyvében. A torony messzire kiált: "Itt egykor hitvalló evangélikus keresztyének éltek"; és int a távozó után: "Ha már elmész, az új otthont adó településen, belsődben is megújulva őrizd őseid hitét, és légy aktív tagja a hozzád legközelebbi evangélikus gyülekezetnek!"

Egyszer levelet kaptam az egyik lelkésztől, mely arról tájékoztatót, hogy egy volt gyülekezeti tagjuk településünkre, vagyis egyházközségünk körzetébe költözött. Megkaptuk testvérünk nevét és új címét. Ötször kerestük fel, sokszor küldtünk hívogató levelet, értesítést. Több mint két éve hiába várjuk. Sokan – mint a megunt ócska bútort – régi otthonukban hagyják lelki elkötelezettségüket is. Ezek után persze feltehető a kérdés: Volt-e egyáltalán elkötelezettségük? Mert nem örök életet jelentő alap a hagyomány, az apák hite, a korábbi helyen oly szimpatikus lelkész személye.

A könyvben olvasom: "A népszámlálási adatok szerint a teljes lakosságon belül a magukat evangélikusnak vallók részaránya

1920-ban 6.2%, 1949-ben [azaz a kitelepítések után – G. P.] 5.9%, 2001-ben 3.0%." Itt álljunk meg egy kicsit! Hatvanhat evangélikus templomunk életének utolsó szakaszába lépett. Többségük mementóként még áll. De hova lett másfél százezer itt-hon maradt, korábban egyházunkhoz tartozó hittestvérünk? Elfordultak. Elfordultak Istentől és ebből következően egyházuktól, gyülekezetüktől. Vagy nem fordultak el Istentől, de keresztyén életüket más felekezetben élik.

A már említett könyvbeli fejezetben Krähling Dániel esperes a következőket írja: "Teológusként a gyülekezeteink elerőtlenedésének okait egyházon és gyülekezeten belül kell keresnem." Világos, őszinte szavak. Szívtájékon szoritást érezek: "Uram, ha Te is így látod, akkor megítélés engem, bennünket, hiszen szemünk előtt történt mindez!" Igen, kevés volt az ima, kevés a hit – nemcsak az elfordulóknak, de bennünk is. Nem hittük és nem hisszük el, hogy a lavírozás, az állammal, a társadalmi elvárásokkal, az ömberünkkel való kompromisszumok megkötése ide vezetett. És a folyamatnak még nincs vége! Hacsak meg nem könyörül rajtunk a mi Mennyei Gazdánk és belsőnkben meg nem újulunk ...

Lapozgatom a könyvet, nézem a képeket. Szinte mindegyik templom oltárát is lefényképezték. Konfirmandusokat gondolok eléjük. Valamikor lányok és fiúk álltak, térdeltek ezek előtt az oltárok előtt – ünneplőben, megilletődötten. "Istenem, vajjon a mi új templomunk is kiürül majd egykor? Most még növekvő gyülekezetünk is elerőtlenedik?" – aggódik a gondolat.

Rogate, azaz az imádság vasárnapja volt. El kell kezdenünk imádkozni! Hálát adni a múltért, az előttünk járókért, a hitvallókért, az égbe mutató és kiáltó templomainkért, az ilyen és hasonló kiadványokért, és szerzőikért. Imádkoznunk kell az eltávozolóknak határokon belül és túl, azért, hogy Isten állítsa meg a megkeményedés útján és fordítsa vissza őket. Könyörögnünk kell önmagunkért (akik állítólag még állunk), hogy Jézus Krisztusban új szívet, új életet kapjunk. Az egyszer megújultak, de Éli főpaphoz hasonlóan megfáradtak (1Sámuel 3:18) megelevenedéséért is fohász-kodnunk kell. Imádkoznunk kell Krähling János könyvének munkatársaiért, különösen azért a sok egyetemistáért, akik munkájuk során látták a templomokat, hogy lélekben is lássanak. Imádkozunk pusztuló egyházunkért, fogyó gyülekezeteinkért, hogy Istennek ne kelljen újabb hatvanhat "templom-felkiáltójellel" figyelmeztetnie minket! Mert lehet, hogy akkor már késő lesz.

AZ EGYHÁZHÍREI OTTHONRÓL

• Dr. Szabó Lajost, a budapesti Evangélikus Hittudományi Egyetem rektorát dr. Mádl Ferenc köztársasági elnök újabb két évre megerősítette tisztségében.

• Várpalotán, Kaposváron, Mezőberény-II. kerületben felújított templomát, Balatonalmádiban felújított és bővített imaházát, Siófokon új, Bp.-Fasorban felújított orgonáját vette ünnepélyesen használatba az ev. gyülekezet. Hévízen a közös evangélikus és református templom új orgonáját szentelték fel.

• Krizbán (Erdélyben) a templomszentelés 150., Mosonmagyaróváron a 120., Rákosszentmihályon a 70., Balatonbogláron az 5. évfordulóját ünnepelte az ev. gyülekezet.

• Felsőpetényben Szakács Tamás, Bükön Szakos Csaba az ev. gyülekezet új lelkésze.

• Az Északi Ev. Egyházkerületben Hokker Zsoltot, Homoki Pált, Keczkó Pált, Keczkó Baán Szilviát, Lajtós Jánost, Lőrincz Csabát D. Szebik Imre püspök, a Nyugati Ev. Egyházkerületben Német Szabolcsot Ittész János püspök, és a Déli Ev. Egyházkerületben Domokos Jenőt, Barthel-Rúzsza Zsoltot, Laczi Rolandot, Laczki Jánost, [Szabó Szilárdné] Szűcs Esztert Gáncs Péter püspök szentelte lelkésszé.

• A Magyarországi Evangélikus Egyház által javasolt és a kormány által is 2011-ig való rendezésre jóváhagyott ingatlanok közül 2004-ben 19 ingatlan ügyét rendezik 66 millió forint (327 ezer dollár) értékben. A visszaigényelt ingatlanokat természetben vagy pénzbeli kártalanítás formájában kapja vissza az egyház.

• Az ev. egyháznak az elmúlt tizenöt évben létesített harminckilenc oktatási intézményében (óvodákban, általános- és középiskolákban) több mint tízezer gyerek/diák tanul kilencszáz pedagógus vezetésével.

• Az orosházi ev. templom tornyának négy óráját felújították azzal a korszerűsítéssel, hogy a harangokkal összekapcsolt, atomszerkezetű órákat Frankfurtból rádiójelekkel vezérlik. (A Beszterce-Naszód megyei Bethlen ev. templomának a tavaly beépített atomszerkezetű óráját Hamburgból működtetik rádiójelekkel.)

• A budapesti Ev. Hittudományi Egyetemen az 2003/2004-es tanév végén tizenöt teológiai (lelkészi), tizenkilenc pedig hittanári oklevelet szereztek. A záróünnepségen tizenegy 50 éve végzett lelkészt aranydiplomával, négy 60 éve végzett gyémántdiplomával, és két 70

éve végzett rubindiplomával köszöntöttek. Az aranydiplomások lelkészi pályájukról "Legeltds az én juhaimat" c. könyvükben számoltak be (el). *Aranydiplomások:* Bolla Árpád, özv. Dóka Zoltánné Lakatos Magda, Glatz József, dr. Karner Ágoston, Keveháziné Czégényi Klára, Pátkai Róbert, Pintér Károlyné Nagy Erzsébet, Sárkány Tiborné Horváth Erzsébet, Szentirmay Miklós, Vértesy Rudolf, Völgyes Pál. *Gyémántdiplomások:* Hernád Tibor, Jánosy István, Tarjáni Gyula, Zoltán László. *Rubindiplomások:* Megyer Lajos, Takács János.

• A Gáncs Péter püspök által vezetett és a svédországi Linköping Egyházmegyénél látogatást tett magyar ev. egyházi küldöttség és az egyházmegyei képviselőlet közötti tárgyalások eredményeképpen öt évre szerződésileg megújítják az egyházmegye és a hazai Déli Ev. Egyházkerület közötti testvérkapcsolatokat.

• Júniusban Kolozsvárott tartották meg a finn-ugor ev. lelkészkonferenciát, immár a sorban tizenegyediket. Az első Helsinkiben 1931-ben rendezték meg. A kolozsvári konferencián finn, észt, inkeri (ingriai finn), és magyar lelkészek vettek részt és folytattak megbeszéléseket "A hagyomány szerepe a nemzeti és evangélikus önazonosság megőrzésében" címmel.

• Megjelent dr. Nagy Gyula ny. püspök újabb dogmatikai munkája mintegy második kötetként a hamartológia tárgyában. A bűn lényegét, eredetét, és következményeit (a hamartológiát) tárgyaló kötetet D. Szebik Imre elnök-püspök mutatta be.

• A megüresedő protestáns tábort püspöki tiszttel betöltésére az országos ev. közgyűlés Lackner Pál győr-őregtemplomi igazgatólelkészt javasolta. A kinevezésről, beiktatásáról később lesz hír.

• A Budapest-Fasori Ev. Gimnázium igazgatóválasztásának az ügye válságos helyzetbe került, olyannyira, hogy hiába voltak jelöltek, hiába történtek szavazatléadások, eredményre nem jutottak. A kapcsolatos "politikai" tevékenység, intrika, megilyesmi végül is az igazgatóválasztás egy esztendőre való elhalasztásához vezetett, és ideiglenesen az eddigi igazgatót, dr. Tárnok Dezsőt megbízott igazgatóként állították az iskola élére. Vélemények szerint a visszasságok megoldása ezzel csak eltolódott, főként az intézmény kárára. Különbözőbb bajként jelentkezett, hogy a tanév végén 11 tanárt bocsátottak el, állítólag éppen azokat, akik nem szavaztak az igazgatóra, hogy megbízását megújítsák. Ahogy

ilyenkor mondják: Folytatása következik.

• Tizenegyedik alkalommal tartották meg a budai Várnegyedben az egyházi labdarugótornát. Miután tavaly a Mátyás-templom csapata véglegesen (harmadszor is) elvitte a bajnoki kupát, idén új serlegért küzdöttek a csapatok. A tizenegy csapat közül a Krisztinavárosi plébánia csapata és a budavári evangélikusok I. csapata került a döntőbe. A meccs döntetlenül végződött, ezért tizenegyesekkel kellett a győztest meghatározni. Sajnos az evangélikus csapat második helyre került.

• Meghalt Nagybocksai Vilmos ny. nagyapadi ev. lelkész.

• Rimaszombatban felavatták Petőfi Sándor életnagyságú, a Tompa Mihály-térre helyezett szobrát. A szoboravatást dr. Erdélyi Géza, a Felvidéki [Magyar] Keresztény Református Egyház püspöke és D. Szebik Imre, a Magyarországi Evangélikus Egyház elnök-püspöke végezte. Eredetileg a szobrot a Tompa Mihály Református Gimnázium elé kívánták felállítani, de ehhez a tervhez a gimnázium társtulajdonosa, a helyi ev. gyülekezet nem járult hozzá.

• A "Felvonulás Jézusért" c. nemzetközi ev. egyházközi mozgalom keretében Budapesten is tartottak felvonulást az Oktogontól a Hősök-terére, ahol igehirdetéssel, imával, és zenével dicsőítették Jézust. A megmozdulás a magyar nemzetért imádkozott dr. Erdő Péter r.k. bíboros-érsek, dr. Márkus Mihály ref. püspök, Gáncs Péter ev. püspök, dr. Mészáros Kálmán baptista egyházi elnök, és Fábián Attila, a pünkösdi közösség elnöke.

• Az erdélyi ev. püspökélektől kért és ígért tudósítás elmaradásával arról csak a következők jelenthetők: Adorjáni Dezső Zoltán püspökhelyettes, brassói esperes és dr. Kovács László teológiai tanár a két jelölt. A jelölések alapján feltehető, hogy Adorjáni Dezső Zoltánt választják püspökké. A szavazatbontás július 18-án volt. A további két hétben fellebbezések történhetnek. Ha nincsenek, akkor augusztus 1-én hirdetik ki a végleges választási eredményt, amikor lapunk kikerülve a nyomdából már postázásra kerül(t). Ev. Élet et al.

Kedves Olvasó! Szíveskedjék megnézni a címszalagot és ha esedékes a hátralékos előfizetés, szíveskedjék azt rendezni. Az előfizetés csak évi 6 dollár (kanadai címre évi 8 US, vagy 12 kanadai dollár). Megértésüket és készségüket előre is hálásan köszönjük. - Sz.

GYÜLEKEZETI HÍREK

Amerikai Magyar Evangélikus Konferencia
Elnök: Bernhardt Béla főesperes
1467 Parkhaven Row, Lakewood, OH 44107
Tel.: (216) 221-3178. <AMEvKo@aol.com>

CLEVELAND — ELSŐ

Beszolgáló lelkész: Juhász-Shepherd Ferenc
Templom és lelkészi hivatal: 2830 Martin Luther King Blvd. (44104). Tel.: (216) 721-7074.
Vasárnapi Istentisztelet délelőtt 10 órakor, angol-magyar. Mihályi Ernő gondnok telefonszáma: 561-7316. A lelkész telefonszáma: 941-2212.

CLEVELAND — NYUGAT

Lelkész: Tamásy Éva

Templom: West 98th St. és Denison Ave. Lelkészi hivatal: 3245 West 98th Street (44102). Tel.: (216) 961-6895. Istentisztelet minden vasárnap de. 9:30-kor angolul, 10:45-kor magyarul; szeptembertől Gyermekistentisztelet is. Úrvaszo-
raosztás a hó első vasárnapján és ünnepnapokon.

Szomorú szívvel, de a feltámadásba vetett hittel vettünk búcsút dr. Lelbach Antal orvostestvérünk-től, akit az Úristen adott nekünk. Szeretettel emlékeztek rá betegek, azok is, akik az ő segítségével születtek meg erre a világra, gyülekeztünk tagjai, a clevelandi magyarság. Hadd jegyezzem meg, hogy azokat a magyar testvéreinket, akik az óhazából vándoroltak ki és orvosi segítséget kértek tőle, egy esetendeig ingyen gyógyította! Isten adjon örök életet dr. Lelbach Antalnak, vigasztalást, reménységet kedves feleségének, Andrea asszonynak és mindannyiunknak. Az Úristen hosszú, küzdelmes, de mégis boldog élettel ajándékozta meg; életének 95. évében házasságkötésének 60. esztendejében hívta el az örökkévalóságba. ■ Beteg testvérünkért, Drexler Erzsébetért imádkozunk, hogy Isten gyógyító szeretetét megtapasztalhatta és készítse őt fel a Vele való találkozásra! ■ Szeretettel köszöntjük Tomaschek László és Margit testvérünket házasságkötésük 55. évfordulója alkalmából. Isten adjon nekik még további szép, együtt töltött napokat az ő kegyelmében. ■ Őszi, aratási hálaado Istentiszteletünk és ebédünk szeptember 19-én lesz. Kérjük jöjjenek el minél többen! ■ A nyár hátralévő hónapjában testi-lelki gyógyítást kívánok, lelkipásztori szeretettel: Tamásy Éva.

TORONTO

Lelkész: Tamásy Éva

Templom: 116 Bond St. Lelkészi hivatal: 3245 West 98th Street, Cleveland, OH 44102-4601, USA; tel. (216) 961-6895. Felügyelő: Dr. Mekis Éva, 34 Langbourne Pl., North York, ON M3B 1A9 (minden posta ideküldendő); tel. (416) 441-9300. Istentisztelet, július-augusztus kivételével, a hónap 2. és 4. vasárnapján du. 4 órakor.

Először is hadd mondjunk köszönetet Nt. Bernhardt Béla lelkész társunknak, aki több mint 25 évben keresztül végezte a gyülekezet vezetését. Hálaadás vagyunk az ő szolgálataért, Isten szeretetében ajánljuk őt. Kívánjuk, hogy az Úristen adjon neki és feleségének hitben, szeretetben együtt töltött éveket! Ez az ige erősítse: "Ne annak örüljétek, hogy a lelkek engedelmesek nektek, hanem inkább annak örüljétek, hogy a nevetek fel van írva a mennyben" (Lukács 10:20). ■ Köszönjük a gyülekezetnek a bizalmat, hogy lelkészükké fogadtak bennünket férjemet együtt. Igyekszünk hivatásunkat Istentől kapott bölcseséggel és szeretettel végezni. ■ Évadkezdő Istentiszteletünk szeptember 12-én lesz du. 4 órakor, melyre nagy szeretettel hívunk mindenkit. ■ Gyülekezeti közgyűlést szeptember 26-án az istentisztelet után tartunk, amikor gyülekeztünk jövőjéről beszélgetnénk. Akinek szívébe kicsiny gyülekezetünk sorsa, arra mindenképpen számítunk! ■ Isten megtartó kegyelme és szeretete legyen kedves Mindannyiukkal! Erős vár a mi Istenünk! – Tamásy Éva és Zoltán. †

Mindennapi kenyér

Útmutató a Biblia olvasásához

2004 SZEPTEMBER

1. Máté 17:14-21 – Jeremiás 1:1-19
2. Jakab 5:13-16 – Jeremiás 2:1-13
3. Lukács 23:6-12 – Jeremiás 3:19-4:4
4. Ézsaiás 57:15-19 – Jeremiás 6:9-21

PÜNKÖSD UTÁNI 14. VASÁRNAP

Heti ige: Máté 25:40

5. Filemon 1-21 – Lukács 14:24-33
6. 5Mózes 15:1-11 – Jeremiás 7:1-15
7. Ámós 5:4-15 – Jeremiás 7:16-28
8. 5Mózes 24:17-22 – Jeremiás 9:1-23
9. Ap.Csel. 4:32-37 – Jeremiás 12:1-6
10. Máté 26:47-56 – Jeremiás 13:1-11
11. Judás 1-2, 20-25 – Jeremiás 14:1-6

PÜNKÖSD UTÁNI 15. VASÁRNAP

Heti ige: Zsoltár 103:2

12. 1Timóteus 1:12-17 – Lukács 15:1-10
13. 2Timóteus 1:1-7 – Jeremiás 15:15-21
14. János 9:24-41 – Jeremiás 16:1-13
15. Zsoltár 51:1-15 – Jeremiás 17:5-13
16. 1Kronikák 29:9-18 – Jeremiás 18:1-12
17. János 13:31-35 – Jeremiás 19:1-13
18. 2Tesszaalonika 2:13-17 – Jer. 20:7-18

PÜNKÖSD UTÁNI 16. VASÁRNAP

Heti ige: 1Péter 5:7

19. 1Timóteus 2:1-7 – Lukács 16:1-13
20. Filippi 4:8-14 – Jer. 21:1-14; 23:1-8
21. Máté apostol emléknapja
Efezus 2:4-10 – Máté 9:9-13
22. Ap.Csel. 27:33-44 – Jeremiás 25:1-14
23. Lukács 10:38-42 – Jeremiás 26:1-19
24. Lukács 22:35-38 – Jeremiás 27:1-22
25. Lukács 6:20-26 – Jeremiás 28:1-17

PÜNKÖSD UTÁNI 17. VASÁRNAP

Heti ige: 2Timóteus 1:10

26. 1Timóteus 6:6-19 – Lukács 16:19-31
27. Róma 6:18-23 – Jeremiás 29:1-14
28. Ap.Cs. 21:8-14 – Jer. 30:1-3; 31:1-29.
29. Mihály arkangyal s az angyalok emlékezte
Jelenések 12:7-12 – Lukács 10:17-20

30. 146. Zsoltár – Jer. 31:18-20, 31-37

2004 OKTÓBER

1. Jelenések 14:6-16 – Jeremiás 36:1-32
2. Máté 18:10-14 – Jer. 37:1-21; 38:1-13

PÜNKÖSD UTÁNI 18. VASÁRNAP

Heti ige: 1János 5:4

3. 2Timóteus 1:1-14 – Lukács 17:5-10
4. Márk 5:24-34 – Jeremiás 38:14-28
5. Jakab 1:1-13 – Jeremiás 39:1-18
6. Lukács 7:1-10 – Jeremiás 40:1-16
7. Ap.Csel. 5:34-42 – Jeremiás 41:1-18
8. János 19:28-30 – Jeremiás 42:1-22
9. Máté 14:22-33 – Jeremiás 43:1-13

PÜNKÖSD UTÁNI 19. VASÁRNAP

Heti ige: 1János 4:21

10. 2Timóteus 2:8-15 – Lukács 17:11-19
11. 1Tesszaalonika 4:9-12 – Jer. 44:1-23
12. 1Timóteus 1:1-11 – Jeremiás 45:1-5
13. Énekek Éneke 8:4-7 – Jer.Sir. 1:1-22
14. Ap.Cs. 6:1-7 – Jerem. siralmi 3:1-33
15. Lukács 23:32-34 – Jer.Sir. 3:34-66
16. Máté 5:17-24 – Jerem. siralmi 5:1-22

PÜNKÖSD UTÁNI 20. VASÁRNAP

Heti ige: Jeremiás 17:14

17. 2Timóteus 3:14-4:5 – Lukács 18:1-8
18. Márk 10:46-52 – 2Korinthus 1:1-7
19. Lukács 5:12-16 – 2Korinthus 1:8-11
20. Prédikátor 12:1-8 – 2Korinthus 1:12-24
21. Márk 6:70-71 – 2Korinthus 2:1-11
22. Máté 27:39-44 – 2Korinthus 2:12-17
23. Ap.Csel. 14:8-18 – 2Korinthus 3:1-11

PÜNKÖSD UTÁNI 21. VASÁRNAP

Heti ige: Mikeás 6:8

24. 2Tim. 4:6-8, 16-18 – Lukács 18:9-14
25. 2Mózes 23:10-16 – 2Korinthus 3:12-18
26. 2Mózes 18:13-27 – 2Korinthus 4:1-6
27. 2Mózes 19:3-9 – 2Korinthus 4:7-18
28. Simon és Júdás apostol emléknapja
1János 4:1-6 – János 14:21-27
29. János 18:28-32 – 2Korinthus 5:1-10
30. Prédikátor 12:9-14 – 2Kor. 5:11-21

A REFORMÁCIÓ ÜNNEPE

Heti ige: 1Korinthus 3:11

31. Róma 3:19-28 – János 8:31-36 L&RCL

LEGKÖZELEBBI LAPZÁRTA 2004. SZEPTEMBER 15-ÉN!

ERŐS VÁR
PO BOX 770828
LAKEWOOD OH 44107-0038
ADDRESS SERVICE REQUESTED

PERIODICALS POSTAGE
PAID
CLEVELAND, OHIO

ELŐFIZETÉSE
LEJÁRT-E?